

Tájékoztató

Magyar mint idegen nyelv érettségi vizsga

A vizsgára jelentkezés törvényi háttere

[100/1997. \(VI. 13.\) kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról - egybeszerkesztett szöveg](#)

Az érettségi vizsga részei és tantárgyai

6. §

(6) „Ha a vizsgázó nem magyar állampolgár és anyanyelve nem magyar, továbbá az, aki a középiskolai tanulmányai befejezését megelőző négy tanév közül legalább hármat nem a magyar közoktatási rendszerben végzett, a magyar nyelv és irodalom vizsgatárgy helyett magyarból, mint idegen nyelvből tehet kötelező érettségi vizsgát”.

A magyar mint idegen nyelv tantárgy érettségi vizsgájára vonatkozó részletes vizsgakövetelményeket és vizsgaleírást [az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. \(V.24\) OM rendelet Élő idegen nyelv c. fejezete](#) tartalmazza. A dokumentum megtalálható az Oktatási Hivatal honlapján.

Elérhetőség: [www.oh.gov.hu /Közoktatás](http://www.oh.gov.hu/Kozoktatas) >> [Érettségi vizsgák](#) >> [Korábbi érettségi időszakok információi, feladatai és javítási-értékelési útmutatói](#)

Felkészítés

A vizsgázók felkészítésével általában a magyartanárt bízta meg az igazgató. Ez a gyakorlat azonban nem szabály. **Lehetséges más megoldás is!** Elképzelhető, hogy a tantestület egy nyelvszakos tanára lesz a felkészítő. Szerencsés lehet ez a megoldás, hiszen ő a nyelvtanításban szerzett szakértelmére támaszkodhat a magyar nyelv megtanításának esetében is. A magyartanárok nem rendelkeznek ezzel a kompetenciával, hacsak nem nyelvszak a másik szakjuk. A legszerencsésebb természetesen az lenne, ha magyar mint idegen nyelv szakon végzett tanár készítené fel a jelentkezőket az érettségi vizsgára. Ez azonban ma még kevés iskolában adatik meg. Az egyetemeken (nem mindenhol) folyik ilyen képzés, de a felvettek száma ma még nem követi az igényeket.

A gyakorlásra szánt szövegek és a feladattípusok kiválasztásánál ne a magyar nyelv és irodalom, hanem inkább valamelyik idegen nyelv szokásos feladattípusait tekintsük mintának. A vizsga menetében is bátran hagyatkozhatunk az idegen nyelvekben szerzett tapasztalatainkra.

A diákok felkészítésekor gondoljunk arra a nagyon fontos követelményre, hogy a szövegeknek autentikusnak kell lenniük, ugyanakkor vigyázzunk, hogy ne legyenek túl bonyolultak. Olyan forrásból kell meríteni, amellyel a vizsgázók mindennap találkozhatnak:

diáklapok, ifjúsági folyóiratok, könyvek, népszerű hetilapok ill. gyakorlati szövegek: étlap, cégtábla, plakát, szórólap stb.

A szövegek szókinccse ne térjen el a hétköznapi nyelvhasználatától, ne tartalmazzon rétegnyelvi szavakat (pl. szleng, nyelvjárás). A téma igazodjon a korosztály érdeklődési és tájékozottsági szintjéhez.

A feladatok ne tárgyi ismereteket, tudást kérjenek számon, hanem elsősorban a nyelvhasználati tudást értékeljék.

Ugyanakkor a szövegek közvetítsék azokat a kulturális és művelődési ismereteket, amelyekkel az itt élő diáknak meg kell ismerkednie, sőt igénye is ez a tájékoztatás. A szövegalkotási feladatok adjanak arra is alkalmat, hogy az itt tanuló diák anyanyelvével és országa kultúrájával megismertethesse diáktársait.

Tanácsok az érettségire

A középszintű érettségi vizsgán a hétköznapi (igényes) kommunikációs szintnek kell megfelelni.

Egy írásbeli feladat mindig csak egy adott nyelvi részterületre irányuljon. Például a nyelvi helyességet csak az erre irányuló feladatokban értékeljük pontszámokra átszámított formában, hiszen az érettségi feladatsorban is ez az értékelési szabály érvényesül. Középszinten a kommunikatív kompetencia mérése az alapvető cél. A gyakorló feladatsor összeállításánál törekedjünk arra, hogy az egyes feladatok eltérő részterületeket érintsenek (pl. főnévragozás, igemódok, kötőszók). A hallás alapján feldolgozandó szövegek esetében a szövegértéshez normál beszédtempó, köznyelvi kiejtés az ajánlott.

Minden vizsgarészben az alapvető követelmény az érthetőség. Az írásbeli vizsgán az I. Olvasott szöveg értése és a III. Hallott szöveg értése vizsgarészben a nyelvtani-helyesírási hibát is csak ennek a szempontnak a figyelembevételével értékeljük. (Az *áll* szó rövid mássalhangzóval mást jelent, mint hosszúval, így ebben az esetben, ha a vizsgázó a helytelen szóalakot használja, akkor félreérthető lesz a szöveg, ezért hiba.)

A II. Nyelvhelyesség vizsgarészben csak a nyelvtanilag helyes megoldás értékelhető

Tanácsok a felkészítőknél és a felkészülőknek nyelvészeti szempontból

A magyar mint idegen nyelv tanítása, vizsgáztatása speciális ismereteket kíván. Maga a tantárgy közelebb áll az idegen nyelvek tanításának tantárgy-pedagógiájához, mint az anyanyelvi magyarnyelv-tanításhoz. Alapja az a funkcionális-kontrasztív szemlélet, amely lehetővé teszi a tanulók és tanárok számára az állandó összehasonlítást, amely ugyanúgy vonatkozik a magyar nyelv szerkezetére, mint kulturális hátterére. Az oktatás és számonkérés célja minden esetben a nyelvhasználat, a kommunikáció. A közép-, illetve emelt szintű követelményrendszer megegyezik *Az élő idegen nyelvek szintleírásával*.

A magyar nyelv sarkalatos különbségei röviden a következőkben foglalhatók össze:

Morfológiai jelöltség: az egyes szóosztályok ragok segítségével nyerik el mondatbeli szerepüket, ezek segítségével válnak a mondat részévé – azaz mondatrészé. A mondatrészek csoportokba rendeződnek, egymásba átalakíthatók. Egy bizonyos mondatrészt nemcsak egyetlen raggal fejezhetünk ki, és egy rag többféle mondatrész szerepét is betöltheti.

A mondatrész szerepet minden esetben, egyértelműen megmutatja valamely végződés. Az egyes mondatrészek szórendi helye a közlőtől függ. Tehát: *a szórend funkciója az, hogy a mondatban/szövegben a közlő által fontosnak, újnak tartott részleteket kiemelve, ezekre felhívja a figyelmet.* A szórend, az intonáció és a mondatba szervesen nem tartozó beszédrészek biztosítják a kapcsolatot a beszélő, a hallgató és a valóság között; tájékoztatnak

a beszélő véleményéről, hozzáállásáról. *A ragoknak grammatikai szerepe van, a szórendnek információs.*

Pontosság, szabatoság: a valóságot a visszatükrözés során lehetőleg minél kisebb egységekre osztja fel a nyelv, hogy a kommunikáció során a körülményeket a beszélő és a hallgató egészen egyértelműen azonosítani tudja. Ez az „aprólékosság” kezdetben szinte az örületbe kergeti a szegény külföldit: hát kinek fontos az, hogy *a háztól, a házból, a ház mellől, a ház felől, a ház irányából* szalad-e elénk a kutya, netán *a háztól jön, avagy eljön a háztól?*

Némileg „túlpontosít” nyelvünk a főnévi mutató névmási jelzős szerkezetekben, ahol a már önmagában is determináló *ez, az* mellé még a határozott névelőt is kiteszi: ***Ez a ház az enyém.*** S ez az a jelzőfajta, amely minden esetben felveszi a jelzett névszó végződéseit: ***Ebben a házban lakom. E mellé a templom mellé akarnak egy gyárat építeni.***

Különösen fontos, hogy az ilyesféle szituációkban kerüljük a fordításos módszert, ehelyett próbáljuk megértetni diákjainkkal a mi aprólékos látásmódunk lényegét!

Ökonómia (gazdaságosság): az egyes nyelvi funkciókat kifejező elemek nem ismétlődnek, halmozódnak: egy bizonyos szituációban egy funkciót elég csak egyszer jelölni. Pl.: *Iskolába megyek.* – a *-k* személyrag kifejezi a cselekvő számát, személyét; nincs szükség még egy személyes névmásra is. Az *Én megyek iskolába.* mondatot már más szituációban használjuk: ilyenkor a cselekvő személyét: hangsúlyozzuk: ***én és nem más.***

A gazdaságosság nemcsak a mondaton, hanem a szövegen belül is érvényesül. Ha ugyanaz a szó egymásra következő mondatokban többször előfordul, nem kell minden esetben névmással utalni rá. Az ökonómiáról tanúskodnak a különféle jelzős szerkezetek: a jelző – bővítsen az bármilyen mondatrészt – nem veszi fel a jelzett szó végződését (ez alól egyetlen kivétel az *ez/az* mutató névmás, mely nemcsak a végződést, de még egy határozott névelőt is maga mellé vesz: *Abban a nagy, sárga házban lakom.* – l. előbb). Valószínű, hogy itt a gazdaságosság és a pontosság elve ütközött össze, s az utóbbi győzött.

Az egyes számban (singularis) való gondolkodás az ökonómia következménye:

- ha egy tárgy, fogalom stb. többségét valamely eszköz (többséget jelentő névmás, számnév) már jelöli, ezt nem kell még egyszer a főnév többes számával jelölnünk: *könyv – könyvek* de: *két könyv, sok könyv, több könyv;*
- ha két vagy több, ugyanolyan tárgyról van szó, a magyar inkább egyes számot használ: *Gyerekek, adjátok ide a füzeteteket!* – ebben az esetben minden gyereknek van egy-egy külön füzete –, tehát a gyerekek számától függően akár harminc füzetről is szó lehet.

Különösen jellemző az egyes szám használata páros testrészek esetében:

Mosd meg a kezed! – mind a kettőt, hiszen mindenkinek „egy pár” keze van. *Nagyon elfáradt a lábam.* – mind a kettő, hiszen két lábon járunk. Ez a tendencia olyan erős, hogy ha a páros testrészek valamelyike megsérül, akkor a *fél* jelzőt használjuk: a *félszemű* ember egy szemmel lát, a *féllábú* ember egy lábbal közlekedik.

- a több hasonló egyedből álló halmazok összességét egyes számmal jelöljük, ha típusról van szó, függetlenül attól, hogy megszámlálható vagy megszámlálhatatlan tömegről van-e szó: *Kérek egy kiló almát és három körtét. A körtét ne csomagolja be!*

A személyjelölés „mindenhatósága”: a magyar szinte minden mondatrészen jelölni tudja a személyt. A megszokott igei személyragozáson kívül – *látok, látsz, lát* – személyraggal jelölhetjük a birtokos szerkezetben a birtokszón a birtokost: *kutyám, kutyád, kutyája*; a *kell, lehet, szükséges, szabad* + főnévi igeneves szerkezetben a cselekvő alany személyét: ***írnom***

kell, írnod kell, írnia kell; a határozói személyragozásnál a határozói viszonyítás kiindulópontját: *alattunk, mellettetek, rajtad*.

A képszerűség – a hangutánzó, hangfestő szavak nagy száma: az élőlények hangja, a bizonyos mozgásokkal együtt járó hangokat, zajokat jelentő szavak csoportjai mellett a magyar rendkívül gazdag a természeti és lelki jelenségeket kifejező szavakban. Az egyes csoportok alapos tanulmányozása mellett általános szabály: *a mély hangrendű szavak távolságot, a magas hangrendű szavak közelséget asszociálnak. Pl.: itt – ott, ez – az.* Pontos szabályba nem foglalható, de megfigyelhető tendencia a mozgást, hangot utánzó szavaknál: *a mély hangrendű szó nehézséget, súlyt/súlyosságot, erőt feltételez, esetleg rossz lelkiállapotot; a magas hangrendű (e, i) szó könnyedséget, finomságot, esetleg derűt: lobog – libeg/lebeg, ballag – billeg.*

A felsorolt szempontok természetesen összefüggnek egymással: az ökonómia egyenes következménye, formai megnyilvánulása az egyes számban való gondolkodás, a személyjelölés mindenhatósága; míg a pontosság, egyértelműség időnként redundanciához vezet: ennek kézzel fogható jele pl. a mutató névmás toldalékolása vagy a határozott névelő használata a birtokos szerkezetekben. A redundancia és az ökonómia egymásnak ellentmondó tendenciák, mégis mindkettő egyidőben van jelen nyelvünkben: az ökonómia inkább a mondatnál nagyobb egységekben, a szövegben, míg a redundancia a morfológiában. A határ valahol a külföldi hallgatók rémálmainál, a vonatkozó névmási alárendelő mondatoknál húzódik: *Annak a kutyának az irányából fúj a szél, amelyik a bal oldalról közeledő autó felé tart.* (Hegedűs Rita: Magyar nyelvtan. Formák, funkciók, összefüggések. Tinta Kiadó, Bp. 2004.222-223.)

A nyelvi rendszer szempontjából a konfliktuspontok a következők:

- az ige határozott és általános ragozása;**
- az igekötők szerepe;**
- a szórend.**

Ajánlás

A középszintű vizsgára a következő tankönyvek segíthetik a felkészülést:

Kovácsi Mária: Itt magyarul beszélnek I, II, III. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1993.

Bártfai Zsuzsa - Keller Norbert: Servus in Ungarn - Magyar társalgás. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996

Bencze Ildikó: Magyar nyelvi tesztek. Aula Kiadó, 1996, 2001

Hlavacska Edit, Hoffmann István, LaczkóTibor, Maticsák Sándor: Hungarolingua 1., Magyar nyelvkönyv. Debreceni Nyári Egyetem. 1996.

Hlavacska Edit, Hoffmann István, LaczkóTibor, Maticsák Sándor: Hungarolingua 2., Magyar nyelvkönyv. Debreceni Nyári Egyetem. 2001.

Silló Ágnes: Szituációk. Max Hueber Verlag, 1996.

Szili Katalin-Szalai Zsuzsa: Lépésről lépésre. Wien, 1990.

Lakos Dorottya: Hungarian for foreigners - Magyar nyelvkönyv külföldieknek. Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998

Erdős József-Prileszky Csilla: Halló, itt Magyarország! Magyar nyelvkönyv külföldieknek I-II. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992, 2001

Az emelt szintű vizsgára segítheti a felkészülést:

Bencze Ildikó: Magyar nyelvi tesztek. Aula Kiadó, 1996, 2001

Hlavacska Edit - LaczkóZsuzsa: Hungarolingua 3., Magyar nyelvkönyv. Debreceni Nyári Egyetem. 2001.

Hegedűs Rita-Oszkó Beatrix-Szabó László: Magyar Mozaik III. Erős haladó szintű tananyag, multimédia cd-rom, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1999.

Hegedűs Rita – Oszkó Beatrix: Magyar Mozaik IV. Akadémiai Kiadó. 2005.

Kovácsi Mária: Itt magyarul beszélnek IV, V.. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 2001.

A tanárok számára megkönnyíti a felkészítő munkát:

Hegedűs Rita: Magyar nyelvtan. Formák, funkciók, összefüggések. Tinta Kiadó, Bp. 2004.

Egyebek:

Egyszerűbb nyelvezetet használó napilapok, sajtótermékek, tudományos-ismeretterjesztő rövidebb terjedelmű (100–1000 szavas) cikkek.

KÖZÉPSZINTŰ SZÓBELI VIZSGA

Két szóbeli mintatétel és értékelési útmutató

I.

1. A barátjával/barátnőjével a nyáron szeretne a Balatonnál két hetet egy bérelt nyaralóban eltölteni. Az egyik napilapban a következő hirdetést találta:

Balatonfüreden lakrészek bérelhetők egész nyáron. Étkezés megoldható. 25 000 Ft / fő / hét Gyermekeknek, családoknak Sportolási és szórakozási lehetőségek a közelben. Tel.: (0630) 752 0869	olesó egész további
---	---------------------------

Folytasson kb. 3-5 perces beszélgetést a hirdetővel (a vizsgáztatóval), és szerezzen pontos információt a következőkről:

- hány ágyasak a szobák, és mi található bennük,
- adnak-e ágyneműt,
- van-e főzési lehetőség,
- milyen messze van a strand,
- adnak-e kedvezményt a második hétre!

Végül foglalja le a szobát a nyár végére!
Kezdje el a vizsgát! Ön kezd. (Felkészülési idő nincs.)

2. Válassza ki a következő témák egyikét, és fejtse ki a megadott szempontok segítségével!
(Valamennyi szempontra térjen ki, de a sorrend tetszőleges!)

a.) Vásárlás

1. Hol intézi a család a mindennapi bevásárlásait?
Mit vásárolnak rendszeresen?
2. Járnak-e bevásárlóközpontba? Miért?
3. Mi a véleménye a reklámokról?
4. Van-e kedvenc üzlete?

A kifejtésre kb. 5 perc áll a rendelkezésére.

vagy

b.) Lakás

1. Mutassa be a lakókörnyezetét!
2. Milyen az Ön szobája?
3. Szeretne-e falun/városban élni?
Miért?
4. Ki végzi Önöknél a házimunkát?
Ön mit segít?

A kifejtésre kb. 5 perc áll a rendelkezésére.

II.

1. A barátjával/barátnőjével a nyáron szeretne részt venni egy magyar nyelvtanfolyamon. Az egyik napilapban a következő hirdetést találta:

Tökéletesítse nyelvtudását
Debrecenben!
Beszédcentrikus audiovizuális
oktatás a Magyar Nyári Egyetemen.
Hatékony tanulás sok szórakozással.
Szállással és teljes ellátással
napi 50 EUR-ért.
Anyanyelvi tanárok, kis létszámú
csoportok.
Tel.: (0630) 752 0869

Folytasson kb. 3-5 perces beszélgetést a hirdetővel (a vizsgáztatóval), és szerezzen pontos információt a következőkről:

- mikor kezdődnek és hány napig tartanak a tanfolyamok,
- hány óra nyelvtanítást tartalmaz a program,
- mekkorák a csoportok,
- hány ágyasak a szobák, és mi található bennük,
- hova szerveznek kirándulást!

Végül jelentkezzen a nyár közepén egy kéthetes tanfolyamra!
Kezdje el a vizsgát! Ön kezd. (Felkészülési idő nincs.)

1. Válassza ki a következő témák egyikét, és fejtse ki a megadott szempontok segítségével! (Valamennyi szempontra térjen ki, de a sorrend tetszőleges!)

a. Szabadidő

1. Mivel tölti a szabadidejét legszívesebben?
2. Gyakran jár színházba és moziba?
Hogyan választ magának előadást?
3. Milyen kapcsolata van a zenével?
4. Mi a véleménye a sportról? Ön sportol?
Mit illetve miért?

A kifejtésre kb. 5 perc áll a rendelkezésére.

vagy

b. Étkezés

1. Mit reggelizett ma?
2. Mit és hol szokott ebédelni, vacsorázni?
3. Szokott-e étterembe járni? Mi alapján választ?
4. Mi jellemző az egészséges táplálkozásra?
És az Önére?

A kifejtésre kb. 5 perc áll a rendelkezésére.

Vizsgáztatói példány

I.

1.

A barátjával/barátnőjével a nyáron szeretne a Balatonnál két hetet egy bérelt nyaralóban eltölteni. Az egyik napilapban a következő hirdetést találta:

***Balatonfüreden olcsó lakrészek bérelhetők egész nyáron. Étkezés megoldható.
25 000 Ft / fő / hét. Gyermekeknek, családoknak további kedvezmény.
Sportolási és szórakozási lehetőségek a közelben. Tel.: (0630) 752 0869***

Folytasson kb. 3-5 perces beszélgetést a hirdetővel (a vizsgáztatóval), és szerezzen pontos információt a következőkről:

- hány ágyasak a szobák, és mi található bennük,
- adnak-e ágyneműt,
- van-e főzési lehetőség,
- milyen messze van a strand,
- adnak-e kedvezményt a második hétre!

Végül foglalja le a szobát a nyár végére!
Kezdje el a vizsgát! Ön kezd. (Felkészülési idő nincs.)

Mint hirdető, adja meg a kért információkat, és **tegyen fel legalább három kiegészítő kérdést!**

Információk:

- vannak két és háromágyas szobák, a kétágyas szobák pótágyazhatók; a szobákhoz erkély, zuhanyzófülke és 3 személyre berendezett főzősarok tartozik; a szobában van televízió, hűtőszekrény, polcos és akasztós szekrény, egy asztal és négy szék,
- ágyneműt és törülközőt adnak, és hetente cserélnek; a letét személyenként 1000 Ft,
- a főzősarokhoz tűzhelylap és mikrohullámú sütő tartozik,
- a fizetős strand másfél, a szabadstrand két kilométerre van, de félóránként jár az autóbusz,
- ha nem kérnek új ágyneműt, a második hét 15 ezer forintba kerül.

Kiegészítő kérdések:

- Hány óra körül érkeznek?
- Hogyan jönnek Balatonfüredre (útvonal, közlekedési eszköz)?
- Mennyi idősek a vendégek?
- Akarnak valahová kirándulni?
- Állatot hoznak magukkal?

2. tétel

a.

Fejtse ki az alábbi témát a megadott szempontok segítségével! (Valamennyi szempontra térjen ki, de a sorrend tetszőleges!)

Vásárlás

1. Hol intézi a család a mindennapi bevásárlásait?
Mit vásárolnak rendszeresen?
2. Járnak-e bevásárlóközpontba? Miért?
3. Mi a véleménye a reklámokról?
4. Van-e kedvenc üzlete? Miért?

A kifejtésre kb. 5 perc áll a rendelkezésére.

Amennyiben a jelöltnek segítségre van szüksége, az alábbi kérdésekkel segítheti:

1. Hol vásárolt utoljára?
Mit vásárolt?
Mikor vásárolnak?
Milyen gyakran vásárolnak?
2. Járt már bevásárlóközpontban? Melyikben?
Más bevásárlóközpontokban is járt? Szeret oda járni? Miért?
Milyen sűrűn járnak bevásárlóközpontba?
Milyen előnyei és hátrányai vannak egy bevásárlóközpontnak?
Milyen előnyei és hátrányai vannak egy kisebb üzletnek, butiknak, szaküzletnek?
3. Szokott-e reklámok hatására vásárolni?
Mebízik a reklámokban? A reklámok hasznos információt adnak-e vásárláshoz?
Hol szokott találkozni reklámokkal? Milyen árucikkek reklámjai érdeklik?
4. Van olyan üzlet, ahol szeret vásárolni?
Miért szeret oda járni?
Mit vásárol ott szívesen?
Ismeri a személyzetet? Van kedvenc eladója, árucikke?

b.

Fejtse ki az alábbi témát a megadott szempontok segítségével! (Valamennyi szempontra térjen ki, de a sorrend tetszőleges!)

Lakás

1. Mutassa be a lakókörnyezetét!
2. Milyen az Ön szobája?
3. Szeretne-e falun/városban élni?
Miért?
4. Ki végzi Önöknél a házimunkát?
Ön mit segít?

A kifejtésre kb. 5 perc áll a rendelkezésére.

Amennyiben a jelöltnek segítségre van szüksége, az alábbi kérdésekkel segítheti:

1. Hol lakik? Melyik település melyik részén? Mi a lakcíme?
Milyen házban laknak? Hány család él ott? A lakásokon kívül milyen részei vannak még a háznak? Hol parkolnak az autók?
Hányan és kik laknak együtt? Milyen helyiségek vannak a lakásban? Kik laknak az egyes lakószobákban? Vannak-e háziállataik? Milyen lakberendezési tárgyak vannak az egyes szobákban?
2. Mekkora az ön szobája? A lakás melyik részén helyezkedik el? Hogyan lehet a szobáját a bejárattól megközelíteni? Hány ablaka van és hova néz? Hány ajtaja van és hova nyílik? Milyen bútordarabok vannak a szobájában? Mi van a falon? Ki választotta és tette fel azokat? Milyen könyvei vannak? Hol tartja azokat? Hol tartja az iskolaszereit, ruháit? Milyen műszaki eszközei (kerékpár, görkorcsolya, TV, rádió, walkman, számítógép, telefon stb) vannak?
3. Hol él, falun vagy városban? Szeret élni ezen a településen? Mi szól mellette és ellene, hogy itt éljen még sokáig? Tovább akar tanulni? Ha igen, hol? Hol és mit szeretne majd dolgozni?
Ha városban él: Mi a véleménye a falusi életről, mik lehetnek az előnyei és a hátrányai a városi élettel szemben?
Ha falun él: Mi a véleménye a városi életről, mik lehetnek az előnyei és a hátrányai a városi élettel szemben?
4. Milyen házimunkákat ismer? Ki az a személy az Ön családjában, aki valamelyiket elvégzi? Megosztoznak a feladatokon? A gyerekek mit tudnak ezek közül elvégezni? Melyik házimunkában vett már részt? Volt olyan is, hogy teljesen Önre bízta? Van olyan házimunka, amiben rendszeresen részt vesz? Szeret házimunkával foglalkozni? Szívesen takarít, főz, mos, bevásárol, szerel?

II.

1.

A barátjával/barátnőjével a nyáron szeretne részt venni egy magyar nyelvtanfolyamon. Az egyik napilapban a következő hirdetést találta:

Tökéletesítse nyelvtudását
Debrecenben!
Beszédcentrikus audiovizuális
oktatás
a Magyar Nyári Egyetemen.
Hatékony tanulás sok
szórakozással.
Szállással és teljes ellátással
napi 50 EUR-ért.
Anyanyelvi tanárok
Kis létszámú csoportok
Tel.: (0630) 752 0869

Folytasson kb. 3-5 perces beszélgetést a hirdetővel (a vizsgáztatóval), és szerezzen pontos információt a következőkről:

- mikor kezdődnek és hány napig tartanak a tanfolyamok,
- hány óra nyelvtanítást tartalmaz a program,
- mekkorák a csoportok,
- hány ágyasak a szobák, és mi található bennük,
- hova szerveznek kirándulást!

Végül jelentkezzen a nyár közepén egy kéthetes tanfolyamra!
Kezdje el a vizsgát! Ön kezd. (Felkészülési idő nincs.)

Mint hirdető, adja meg a kért információkat, és **tegyen fel min. három kiegészítő kérdést!**

Információk:

- a tanfolyamok június 15.-étől hétfőnként kezdődnek; egy- és kéthetes tanfolyamok vannak,
- heti 27 nyelvóra van a programban (szerda délután kirándulást szerveznek),
- egy csoportban legfeljebb 12 hallgató van, de kívánságra indítanak ötfős csoportokat is,
- vannak két és háromágyas szobák, a kétágyas szobák pótágyazhatók; a szobákhoz erkély, zuhanyzófülke és 3 személyre berendezett főzősarok tartozik; a szobában van televízió, hűtőszekrény, polcos és akasztós szekrény, egy asztal és négy szék,
- szerdánként a hortobágyi vagy a nyírségi kirándulást választhatják a hallgatók; a kéthetes csoportok 75 EUR részvételi díjért kétnapos balatoni kiránduláson vehetnek részt.

Kiegészítő kérdések:

- Utcai vagy udvari szobát kér-e?
- Hogyan jönnek Debrecenbe (útvonal, közlekedési eszköz)?
- Mennyi idősek a vendégek?
- Vannak e különleges étkezési szokásai (vegetáriánus, vallásos étrend)?
- Van-e olyan személy, akivel egy szobában szeretne lakni?

2. a.

Fejtse ki az alábbi témát a megadott szempontok segítségével! (Valamennyi szempontra térjen ki, de a sorrend tetszőleges!)

Szabadidő

1. Mivel tölti a szabadidejét legszívesebben?
2. Gyakran jár színházba és moziba?
Hogyan választ magának előadást?
3. Milyen kapcsolata van a zenével?
4. Mi a véleménye a sportról? Ön sportol?
Mit illetve miért?

A kifejtésre kb. 5 perc áll a rendelkezésére.

Amennyiben a jelöltnek segítségre van szüksége, az alábbi kérdésekkel segítheti:

1. Szeret koncertre, múzeumba, diszkóba, buliba járni, kirándulni, sportolni?
Mikor volt utoljára? Melyiket szereti jobban? Egyedül jár vagy társasággal?
Sportversenyekre szeret járni? TV-t szokott nézni? Van kedvenc műsora?
Szeret olvasni? Mit olvas szívesen? Milyen témák érdeklnek?
2. Mikor járt utoljára moziban, színházban? Szokott bérletet venni?
Van kedvenc színháza, színésze, műfaja?
Milyen filmeket szeret? Kivel szokott moziba, színházba járni?
Milyen gyakran jár moziba, színházba? Van kedvenc filmrendezője?
Színdarabot választ, színészt vagy színházat?
Honnan értesül arról, hogy van egy jó film vagy színdarab?
3. Szeret énekelni? Kórusban vagy egyedül? Társaságban szoktak énekelni?
Játszik valamilyen hangszeren? Van kedvenc hangszere?
Szereti a komoly zenét, az operát? Szokott járni komolyzenei hangversenyre?
Milyen könnyűzenei műfajt szeret? Van kedvenc előadója, együttese?
Otthon milyen zenét hallgat? Jár diszkóba? Mit hallgat(na) ott szívesen?
4. Szeret valamit sportolni? Tud úszni? Iskolában vett részt valamilyen csapatsportban?
Sportol valamit rendszeresen? Szokott kirándulni, evezni?
Hogy áll a téli sportokkal? Szokott síelni, korcsolyázni, szánkózni?
Mi a véleménye az önvédelmi sportokról? Szokott-e a televízióban sportadást nézni?
Van kedvenc sportága? Mi a véleménye a szellemi sportokról?
A sportolás, a sportos életmód milyen hatással van az emberek életére?

b.

Fejtse ki az alábbi témát a megadott szempontok segítségével! (Valamennyi szempontra térjen ki, de a sorrend tetszőleges!)

Étkezés

1. Mit reggelizett ma?
2. Mit és hol szokott ebédelni, vacsorázni?
3. Szokott-e étterembe járni?
Mi alapján választ?
4. Mi jellemző az egészséges táplálkozásra?
És az önére?

A kifejtésre kb. 5 perc áll a rendelkezésére.

Amennyiben a jelöltnek segítségre van szüksége, az alábbi kérdésekkel segítheti:

1. Szokott reggelizni? Mit szokott enni reggel? Inni is szokott valamit?
Sokat vagy kevesebbet, hideget vagy meleget egészségesebb-e reggelizni?
Szokott-e a reggeli és az ebéd között étkezni?
2. Be van fizetve az iskolában ebédre? Mi a véleménye az iskolai ebédéről?
Főznek otthon minden nap meleget? Hol ebédel hétköznap? Mindig meleget ebédel?
Milyen fogásokból szokott állni az ebédje? Mi a kedvenc étele? Milyen leveseket
szeret? Milyen zöldséget, gyümölcsöt szokott fogyasztani? Mi a kedvenc édessége?
Vacsorára hideget vagy meleget szokott enni? Hétfvégén hol szokott enni? Hogyan
változik hétfvégén az étrend?
3. Mikor járt utoljára étteremben? Szeret étterembe járni? Kivel jár étterembe?
Milyen étterembe szeret(ne) járni? Miért? Van olyan étel, amit csak étteremben talál
meg? Milyen nemzeti konyhát szeret? Szereti a fűszeres ételeket, a különleges ízeket?
Szokott drága ételeket rendelni? Szereti a tésztákat, a vadhúst, a szárnyast, a halat, a
salátákat, a leveseket, az édességeket?
4. Az egészséges ember hogyan eszik: ritkán és sokat, gyakran és keveset,
rendsztelenül és kapkodva, fűszeresen és zsírosan? Hogyan kell egy egészséges
étrendet összeállítani? Ön mindig ugyanakkor étkezik? Van elég ideje az étkezésre?
Szereti a zsíros és a fűszeres (sós) ételeket? Milyen gyakran eszik salátát, zöldséget,
gyümölcsöt? Szeret sokat enni kedvenc ételéből? Mennyi kávét, teát, édes italt,
citromlevet és egyéb folyadékot iszik? Szereti a tésztát, az édességet? És mennyit
mozog?

Értékelési útmutató

Az első és a második feladathoz tartozó skálák értékelési szempontjai és szintjei az első értékelési szempont kivételével azonosak. A következő táblázat az értékelési szempontokat és az egyes szempontoknál adható maximális pontszámot mutatja.

		Pont	
1. feladat Szerep- játék	A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása	7	15
	Szókincs, kifejezésmód	5	
	Nyelvtan	3	
2. feladat Önálló téma- kifejtés	Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése	7	15
	Szókincs, kifejezésmód	5	
	Nyelvtan	3	
	Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés	3	
	Összesen	33	

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

A **kommunikációs cél elérésén és az interakció megvalósításán** belül azt értékeljük, hogy

- a vizsgázó elérte-e a feladatnak megfelelő kommunikációs célt;
- a vizsgázó megfelelően válaszolt-e a vizsgáztató kiegészítő kérdéseire;
- a vizsgázó aktívan vett-e részt a beszélgetésben;
- a vizsgázó képes volt-e a kommunikációs stratégiák alkalmazására;
- a vizsgáztatónak kellett-e segítő kérdéseket feltennie.

A **Részletességen, önállóságon és a mondanivaló összefüggő kifejtésén** belül azt értékeljük, hogy

- a vizsgázó elég részletesen fejtette-e ki a témát;
- a vizsgázó logikusan rendezte-e el a mondanivalóját;
- a vizsgázó összefüggően fejtette-e ki a mondanivalóját;
- a vizsgáztatónak kellett-e segítő kérdéseket feltennie.

A **szókincsen, kifejezésmódon** belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- szókincese megfelel-e a témának, a szituációnak és a szerepnek;
- szóhasználatában megfigyelhető-e a szintnek megfelelő igényességre törekvés;
- képes-e a célnyelvi udvariasság és a megfelelő stílus alkalmazására.

A **nyelvtanon** belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- a szintnek, a témának, a szituációnak és a szerepnek megfelelő nyelvtani eszközöket alkalmazza-e;
- törekszik-e a szintnek megfelelő igényes nyelvhasználatra (pl. igényes nyelvtani szerkezetek, összetett mondatok használata).

A **beszédtempón, kiejtésen, hanglejtésen** belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó beszéde érthető-e és követhető-e a magyar anyanyelvűek számára is, azaz megfelelő-e a beszédtempója, kiejtése és hanglejtése. A két feladatnál együttesen értékeljük.

Értékelési skála

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása (1. feladat)

7-6 pont	5-3 pont	2-1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó teljes mértékben eléri kommunikációs célját, minden információra rákérdez, ill. minden információt közöl partnerével. A kiegészítő kérdésekre is megfelelően válaszol. A vizsgázó aktívan vesz részt a beszélgetésben, és megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.</p>	<p>A vizsgázó eléri kommunikációs célját, a lényeges információkra önállóan rákérdez, ill. minden ilyen információt közöl partnerével. Csak kevés segítő kérdést igényel. A kiegészítő kérdésekre is túlnyomórészt megfelelően válaszol.</p> <p>A vizsgázó túlnyomórészt aktívan vesz részt a beszélgetésben, és általában megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.</p>	<p>A vizsgázó még eléri kommunikációs célját, de néhány lényeges információt csak segítő kérdésre válaszolva közöl, ill. ezek nyomán kérdez rá az ilyen információkra. A vizsgázó a kiegészítő kérdések többségére nem megfelelően válaszol.</p> <p>A beszélgetés során a vizsgázó keveset kezdeményez, többnyire csak a feltett kérdésekre válaszol. Kevésbé, ill. nem megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.</p>	<p>A vizsgázó nem éri el kommunikációs célját, segítő kérdések segítségével sem képes a megfelelő információkat közölni, ill. ezekre rákérdezni. A vizsgázó a kiegészítő kérdéseket nem érti vagy ezekre nem megfelelően válaszol.</p> <p>A vizsgázó nagyon nehezen, vagy nem képes a beszélgetésben részt venni, a kommunikációt megvalósítani.</p>

Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése (2. feladat)

7-6 pont	5-3 pont	2-1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó mind a négy irányító szempont felhasználásával részletesen és megfelelő mélységben tárgyalja a témát. Témakifejtése önálló, nincs szüksége segítő kérdésekre. Mondanivalóját logikusan és összefüggően adja elő.</p>	<p>A vizsgázó témakifejtése még megfelelően részletes, önállóan három irányító szempontot tárgyal megfelelően. Segítő kérdésekre válaszolva képes a téma további kifejtésére. Törekszik arra, hogy mondanivalóját logikusan és összefüggően adja elő.</p>	<p>A vizsgázó túl röviden tárgyalja a témát (önállóan csak egy-két irányító szempontot fejt ki részletesen, a többi felületesen). Segítő kérdésekre válaszolva is csak részben képes a téma további kifejtésére. Mondanivalójának elrendezése többnyire nem logikus, témakifejtése többnyire nem összefüggő.</p>	<p>A vizsgázó nem képes önállóan kifejtetni a témát, csak egy-két irányító szempontot tárgyal felületesen. Nem tud válaszolni a segítő kérdésekre sem. A vizsgázó nem rendezi el logikusan mondanivalóját. Összefüggéstelen, izolált mondatokat használ.</p>

Szókincs, kifejezőmód (első és második feladat is)

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó a témának megfelelő szókincsset használ és törekszik arra, hogy igényesen fejezze ki magát. Ritkán keresi a szavakat. A vizsgázó megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	A vizsgázó túlnyomórészt a témának megfelelő szókincsset használ. A szókincs korlátai miatt néha előfordul ismétlés. Esetenként nem megfelelő a szóhasználat, ami azonban nem nehezíti jelentősen a mondanivaló megértését. A vizsgázó többször keresi a szavakat. A vizsgázó túlnyomórészt megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	A vizsgázó túlnyomórészt egyszerű szókincsset használ. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami esetenként jelentősen nehezíti a mondanivaló megértését. A vizsgázó sokszor keresi a szavakat. A vizsgázó többször megsérti a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	A vizsgázó szókincsse szegényes, a nem megfelelő szóhasználat többször akadályozza a megértését. A vizsgázó feltűnően keresi a szavakat. A vizsgázó nem veszi figyelembe a célnyelvi udvariasság alapszabályait.

Nyelvtan (mondattan, alaktan) (első és második feladat is)

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó kevés hibát ejt, amelyek a megértést nem akadályozzák.	A vizsgázó sok hibát ejt, de azok nem, vagy csak kevéssé nehezítik a megértést.	A vizsgázó sok olyan hibát ejt, amelyek a szöveg megértését jelentősen megnehezítik.	A vizsgázó mondanivalója a nyelvtani hibák miatt nem érthető.

Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés (a két feladat együttesen)

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó beszédtempója, kiejtése és hanglejtése megfelelő, azaz beszéde érthető és követhető magyar anyanyelvűek számára is.	A vizsgázó beszédtempója túlnyomórészt megfelelő, bár néhányszor észrevehetően habozik. Kiejtése és hanglejtése túlnyomórészt megfelelő, azaz többnyire érthető és követhető magyar anyanyelvűek számára is. Sem beszédtempója, sem kiejtése, sem hanglejtése nem nehezíti jelentősen a megértést.	A vizsgázó túlnyomórészt lassan, akadozva beszél. Kiejtése és hanglejtése túlnyomórészt nem megfelelő, azaz többnyire nehezen érthető és követhető magyar anyanyelvűek számára. Beszédtempója, kiejtése és hanglejtése alkalmanként jelentősen nehezíti a megértést.	A vizsgázó nagyon lassan, szaggatottan beszél. Beszédtempója, valamint kiejtése és hanglejtése akadályozza a megértést.